

НАШІ ЮВІЛЯРИ

ЮВІЛЕЙ ВИДАТНОГО НАУКОВЦЯ, ТАЛАНОВИТОГО КЕРІВНИКА ТА ПЕДАГОГА ЮРІЯ ПРОКОПОВИЧА БИТЯКА

28 квітня 2019 р. виповнилося 70 років від дня народження видатного науковця, талановитого керівника та педагога, доктора юридичних наук, професора, дійсного члена (академіка) Національної академії правових наук України, першого проректора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України Юрія Прокоповича Битяка.

Юрій Прокопович Битяк народився 28 квітня 1949 р. у селі Березняки Смілянського району Черкаської області. У 1966 р. після закінчення школи працював обліковцем тракторної бригади та заступником бригадира колгоспу у селі Березняки. У 1968–1970 рр. служив у лавах Збройних Сил.

У 1970 р. Ю. П. Битяк вступив до Харківського юридичного інституту (нині – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого). У період проходження виробничої практики у 1974 р. у прокуратурі Черкаської області був призначений виконуючим обов'язки слідчого, а після закінчення навчання – з липня 1974 р. – слідчим прокуратури Соснівського району міста Черкаси. У цьому ж році вчена рада інституту рекомендувала Юрія Прокоповича до аспірантури, вступні іспити до якої він успішно склав, і у грудні 1974 р. був зарахований до аспірантури Харківського юридичного інституту на кафедру державного і адміністративного права (з 1979 р. – кафедра адміністративного права). З цього часу Юрій Прокопович пов'язав своє життя і діяльність із цим навчальним закладом.

Дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук Юрій Прокопович виконував на кафедрі державного і адміністративного права під науковим керівництвом доктора юридичних наук, професора Ольги Миронівни Якуби.

Із 1978 р. Ю. П. Битяк працює на посаді асистента кафедри. Кандидатську дисертацію на тему «Гарантії забезпечення законності актів органів радянського державного управління» (спеціальність 12.00.02) захищає у 1979 р.

Кафедра адміністративного права, як окрема кафедра, була утворена у 1979 р. Із дня її заснування і до 1990 р. кафедрою керував Герой Радянського Союзу, заслужений діяч науки УРСР, лауреат Державної премії УРСР, доктор юридичних наук, професор Рафаїл Семенович Павловський. Саме в цей час, із 1980 по 1982 р., Юрій Прокопович працював старшим викладачем, а з 1983 р. – доцентом кафедри адміністративного права.

У 1983 р. йому присвоєно вчене звання доцента.

Із 1990 по 2015 р. Ю. П. Битяк очолює кафедру адміністративного права. У 1994 р. відповідно до наказу Вищої атестаційної комісії Юрію Прокоповичу присвоєно вчене звання професора.

У 2006 р. захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему «Державна служба в Україні: проблеми становлення, розвитку та функціонування» (спеціальність 12.00.07).

З 1998 р. Ю. П. Битяк був директором-організатором, а з моменту утворення (2000) по 2012 р. він очолював Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України. Завдяки його зусиллям створено колектив, який має високий науковий авторитет і потенціал.

У грудні 2000 р. Ю. П. Битяк був обраний членом-кореспондентом, а в 2008 р. – академіком Національної академії правових наук України.

З 2007 р. працював в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого на посаді проректора з навчальної роботи, а з 2010 р. став першим проректором університету.

Ю. П. Битяк – відомий учений-правознавець. Напрямами його наукових досліджень є проблеми науки управління, адміністративного права, державної служби, правового статусу громадян, забезпечення законності у державному управлінні, адміністративного судочинства тощо.

Окремий напрям наукових досліджень Ю. П. Битяка стосується проблем визначення системи адміністративного права та місця в ній адміністративного судочинства.

Вагомим є особистий внесок Юрія Прокоповича у розробку юридичних аспектів комплексної проблематики процесів розбудови державності в Україні, у дослідження динаміки адміністративно-правових відносин, формування та функціонування системи місцевого самоврядування, у координацію наукових розвідок проблем, що виникають у сферах державного будівництва й місцевого самоврядування.

Науковий доробок Юрія Прокоповича широко відомий не лише в Україні, а й в країнах СНД. Він є автором (співавтором) понад 350 друкованих наукових праць. Серед них: «Конституція України – основа реформування суспільства» (1996), «Державне управління: теорія і практика» (1998), «Виконавча влада і адміністративне право» (2002), «Конституційно-правові засади становлення української державності» (2003), «Державна служба в Україні: організаційно-правові засади» (2005), «Правова культура в умовах становлення

громадянського суспільства» (2007) та ін. Юрій Прокопович керував колективом авторів Науково-практичного коментаря Конституції України, що вийшов друком у 2003 р. За його загальною редакцією у 2009 р. побачив світ другий том «Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення» п'ятитомного видання «Правова система України: історія, стан та перспективи», а у 2013 р. – другий том «Публічно-правова доктрина України» п'ятитомного видання «Правова доктрина України». Юрій Прокопович був співавтором та здійснював загальне редагування чотирьох видань підручника «Адміністративне право України» (2000, 2003, 2004, 2010). Нині готуються до друку нові підручники з адміністративного права та адміністративно-процесуального права також за його загальною редакцією.

Ю. П. Битяк двічі лауреат премії імені Ярослава Мудрого: у 2004 р. у номінації «За видатні досягнення у науково-дослідницькій діяльності з проблем правознавства», а у 2011 р. – «За підготовку й видання підручників для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти».

Вагомим є його внесок у розвиток юридичної науки й підготовку науково-педагогічних кадрів. Під безпосереднім керівництвом (консультуванням) Юрія Прокоповича підготовлено 26 кандидатів та 6 докторів юридичних наук.

Важливим напрямком діяльності професора Битяка є його участь у законопроектній роботі. Він брав участь у роботі комісій з підготовки законопроектів України: «Про Конституційний Суд України», «Про державну службу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про освіту», «Про вищу освіту», Кодексу загальних правил поведінки державних службовців, Адміністративно-процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та ін. У складі Конституційної Асамблеї Ю. П. Битяк був одним із розробників проекту Конституції України.

Юрій Прокопович є членом редакційної колегії видання «Велика українська юридична енциклопедія» у 20-ти томах, членом редакційних колегій журналу «Право України», академічного збірника наукових праць «Проблеми законності», збірників наукових праць «Щорічник українського права», «Вісник Національної академії правових наук України», «Державне будівництво та місцеве самоврядування».

За плідну науково-педагогічну діяльність у 1999 р. його нагороджено знаком «Відмінник освіти України», у 2003 р. – орденом «За заслуги» III ступеня, Почесною Грамотою Верховної Ради України та ін. У 2007 р. Указом Президента України Юрію Прокоповичу присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», а у 2018 р. його було відзначено державною нагородою – орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.

Ю. П. Битяк нагороджений також багатьма відомчими нагородами.

З нагоди 70-річчя від дня народження Юрія Прокоповича вийшло друком видання «Юрій Прокопович Битяк: творчий шлях, осяяний добротою» (2019). У ньому представлено і сторінки біографії Юрія Прокоповича, і тексти його вибраних праць; у виданні вміщено також численні фотографії, люб'язно

надані для опублікування самим ювіляром та його дружиною – Тамарою Олександрівною.

Юрій Прокопович завдяки своєму професіоналізму, порядності, інтелігентності, доброзичливості та відданості справі здобув великий авторитет серед членів колективів Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Національної академії правових наук України й широкої юридичної спільноти. Його шанують студенти, безмежно вдячні йому численні учні.

Писаренко Надія Борисівна,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри адміністративного права,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;

Балакарева Ірина Миколаївна,

кандидат юридичних наук,

асистент кафедри адміністративного права,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого